

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **A3/94 Property v. o. s.**, se sídlem Za Stodolou 144, Modletice, zastoupená JUDr. Robertem Zugarem, advokátem se sídlem Laubova 1729/8, Praha 3, proti žalovanému: **Katastrální úřad pro hlavní město Prahu, Katastrální pracoviště Praha**, se sídlem Pod Sídlištěm 1800/9, Praha 8, proti nezákonnému zásahu spočívajícímu v zápisu rozdělení pozemků v katastru nemovitostí, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 4. 2023, č. j. 6 A 122/2020–160, o návrzích žalobkyně na vydání předběžného opatření, eventuálně přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně na vydání předběžného opatření **s e z a m í t á .**
- II. Návrh žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e o d m í t á .**
- III. Žalobkyni **s e u k l á d á** zaplatit **ve lhůtě patnácti dnů** ode dne doručení tohoto usnesení soudní poplatek ve výši **1000 Kč** za podání návrhu na vydání předběžného opatření.
- IV. Soud **v y z ý v á** žalobkyni, aby **ve lhůtě patnácti dnů** ode dne doručení tohoto usnesení **zaplatila** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5000 Kč**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Rozsudek městského soudu a následný postup žalobkyně

[1] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl žalobu žalobkyně, kterou se domáhala prohlášení nezákonnosti zásahu žalovaného spočívajícího v zápisu rozdělení pozemků v jejím vlastnictví, a stanovení povinnosti žalovanému, aby obnovil stav v katastru nemovitostí před tímto zásahem.

[2] Proti výše uvedenému rozsudku se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) brání u Nejvyššího správního soudu kasační stížností. Současně s kasační stížností podala návrh na vydání předběžného opatření, eventuálně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

II. Návrh na vydání předběžného opatření a přiznání odkladného účinku

[3] Stěžovatelka ve svém návrhu na vydání předběžného opatření požaduje, aby Nejvyšší správní soud vydal rozhodnutí, kterým Magistrátu hlavního města Prahy, odboru stavebního řádu, uloží povinnost, aby rozhodl, že vyvlastňovací řízení vedené pod sp. zn. S-MHMP 1643404/2022/STR se přerušuje do doby pravomocného skončení řízení o této kasační stížnosti.

[4] Pokud by Nejvyšší správní soud došel k závěru, že nebyly splněny zákonné podmínky pro vydání předběžného opatření, navrhuje stěžovatelka, aby kasační stížnosti přiznal odkladný účinek.

[5] Svůj návrh stěžovatelka odůvodňuje tím, že jí bezprostředně hrozí vznik vážné újmy spočívající v odnětí vlastnického práva k části pozemků vzniklých zápisem rozdělení jejich původních pozemků, pokud by vyvlastňovací řízení pokračovalo bez přerušení. Spolu s rozhodnutím o vyvlastnění automaticky zaniká též zástavní právo společnosti FIT AG. Celková výměra pozemků stěžovatelky dotčených vyvlastňovacím řízením je 5 223 m², případný zásah do vlastnického práva by tedy byl vysoké intenzity. Ochranu vlastnického práva před jeho vyvlastněním je potřeba zajistit do doby, než Nejvyšší správní soud rozhodne o této kasační stížnosti. Pokud bude totiž nakonec rozhodnuto, že zápis pozemků dotčených vyvlastněním do katastru nemovitostí žalovaným byl nezákonný, odpadne tím předmět vyvlastnění.

[6] Dále také hrozí, že na vyvlastněných pozemcích bude započato s výstavbou mimoúrovňové křižovatky MÚK Aviatická. Důsledky započetí takové stavby jsou v podstatě nevratné. Jedná se o újmu reálnou, nikoliv pouze hypotetickou, neboť pro část stavebního záměru dotýkajícího se vyvlastňovaných pozemků stěžovatelky bylo již vydáno stavební povolení ze dne 10. 5. 2022, č. j. 221/2020-910-IPK/16, sp. zn. 221/2020-910-IPK. Tato újma by nejspíše přetrvávala, i pokud by měla stěžovatelka ve věci této kasační stížnosti úspěch, neboť lze stěží očekávat, že by v navazujících správních řízeních souvisejících s výstavbou na vyvlastněných pozemcích byla v krátké době zjednána náprava. V konečném důsledku by to znamenalo oddálení okamžiku, resp. až znemožnění skutečné a efektivní právní ochrany stěžovatelky.

[7] K návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatelka uvedla, že jeho přiznáním nemůže vzniknout újma jiným osobám. Zástavnímu věřiteli nemůže újma vzniknout, neboť jeho zájmem je trvání existence zástavního práva na dotčených pozemcích v nezměněném rozsahu. Vyvlastniteli přiznáním odkladného účinku nemůže vzniknout žádná bezprostřední a nevratná újma, protože případné přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neznamena, že by již nikdy nemohlo dojít k vyvlastnění či výstavbě MÚK Aviatická. Vyvlastnění je přiznáním odkladného účinku pouze odloženo na pozdější dobu, což ovšem zároveň nijak nebrání, aby se vyvlastnitel s vyvlastňovaným dohodli na řešení svých vztahů bez nutnosti vyvlastnění. Navíc, případné prodloužení délky trvání

pokračování

vyvlastňovacího řízení nelze označit za újmu vyvlastnitelce ani proto, že vyvlastňovací řízení je nepřípustné. Nebyly totiž vyčerpány jiné možnosti řešení, k čemuž musí dojít dříve, než může být přistoupeno k vyvlastnění.

[8] Stěžovatelka je současně přesvědčena, že přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Přestože se vyvlastňovací řízení týká vyvlastnění pozemků dotčených plánovanou stavbou MÚK Aviatická, vyvlastnitel nesplnil zákonné podmínky pro vyvlastnění pozemků. Nedoložil dostatečně veřejný zájem na jejich vyvlastnění, vyvlastnění navrhuje v rozsahu větším, nežli je nezbytně nutné pro dosažení účelu vyvlastnění, a zejména ani dostatečně nejednal se stěžovatelkou a nevyčerpal tak všechny možnosti, jak získat vlastnické právo k pozemkům. V tomto případě tak převažuje zájem na ochraně základního práva vlastnit majetek dle čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Podle § 38 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) platí, *že byl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.*

[10] Ze znění zákona je zřejmé, že pro nařízení předběžného opatření musejí být splněny tři základní podmínky. První dvě – tedy podání návrhu na zahájení řízení a podání návrhu na nařízení předběžného opatření – jsou v případě stěžovatelky bezpochyby splněny. Podrobnější posouzení si však vyžádá podmínka spočívající v *potřebě zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu*, respektive otázka, zda stěžovatelce dle jejího tvrzení vážná újma hrozí.

[11] Pojem „vážná újma“ představuje typický neurčitý právní pojem, jehož znaky se mohou měnit v závislosti na okolnostech konkrétního případu. Přesto se v judikatuře správních soudů a Ústavního soudu objevují určitá obecná východiska, od nichž se lze při posuzování, zda v daném případě vážná újma hrozí, odrazit. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006–37, publ. pod č. 910/2006 Sb. NSS, dospěl k závěru, že pojem „vážné újmy“ je „*nutno vykládat relativně autonomně a izolovaně od předběžného posuzování (přesněji řečeno odhadování) budoucí úspěšnosti navrhovatele předběžného opatření v řízení ve věci samé. Vážnou újmu je v případě, že předběžným opatřením má být podle návrhu účastníka-soukromé osoby uložena povinnost správnímu orgánu, nutno rozumět zejména takový zásah do právní sféry účastníka (resp. pokyn či donucení s obdobnými důsledky), který – v případě že by byl v řízení ve věci samé shledán sám o sobě nezákonným či shledán součástí nezákonného komplexnějšího postupu správního orgánu – představuje natolik zásadní narušení této jeho sféry, že po účastníkovi nelze spravedlivě požadovat, aby jej, byť dočasně, snášel. Vážnou újmu tedy budou zejména intenzivní zásahy do intimní sféry navrhovatele, do jeho vlastnických práv či do jiných jeho subjektivních práv, zejména těch, která mají povahu práv ústavně zaručených (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 5. 2005, č. j. 2 Afs 144/2004-110, zveřejněné pod č. 735/2006 Sb. NSS a na www.nssoud.cz; viz zejm. čl. II. odůvodnění uvedeného usnesení).*“ V usnesení ze dne 28. 7. 2006, č. j. 59 Ca 87/2006–14, publ. pod č. 1291/2007 Sb. NSS,

Krajský soud v Ústí nad Labem konstatoval, že vážnou újmu může být jen „*velmi vážný zásah do práv a povinností účastníka, jehož důsledky jsou pro něho natolik závažné a způsobí trvale porušit jeho zájmy, že je v rozporu s právními normami či dobrými mravy, aby jej snášel.*“ Podle Ústavního soudu nastává potřeba zatímní úpravy poměrů účastníků předběžným opatřením „*v těch případech, kde by nenařízením předběžného opatření vznikl prostor pro faktická jednání či právní úkony, jež by vytvořily nezvratný stav*“ (viz usnesení ze dne 23. 10. 2014, sp. zn. III. ÚS 2974/14). „*Tvrdit a prokázat existenci ‚hrozící vážné újmy‘ vyžadující nařízení předběžného opatření je přitom povinností navrhovatele (usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 8. 2008, sp. zn. II. ÚS 808/08), na něm tedy leží procesní odpovědnost za zjištění všech relevantních okolností.*“ (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2018, č. j. 5 As 47/2018-129).

[12] S ohledem na výše uvedená východiska dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatelka ve svém návrhu žádnou konkrétní vážnou újmu ve smyslu § 38 odst. 1 s. ř. s., která by jí hrozila, netvrdila, natož aby ji osvědčila. Pokud by touto újmu měla být situace, kdy po skončení řízení o vyvlastnění pozemků bude rozhodnuto, že zápis rozdělení pozemků do katastru nemovitostí žalovaným byl nezákonný, a odpadne tím předmět vyvlastnění, není zřejmé, jaké negativní dopady by tento stav stěžovatelce měl přinést. V této situaci by šlo spíše hovořit o „újmě“ pro vyvlastnítele, neboť by došlo ke zmaření probíhajícího vyvlastňovacího řízení. Vážnou újmu pak není ani obecné tvrzení stěžovatelky, že v případě výstavby mimoúrovňové křižovatky, která by započala před rozhodnutím o nezákonnosti zásahu, lze stěží očekávat, že by v navazujících správních řízeních souvisejících s výstavbou na vyvlastněním dotčených pozemcích byla v krátké době zjednána náprava.

[13] K tomu je vhodné poznamenat, že stěžovatelka má stále při ochraně svého vlastnického práva k dispozici všechny prostředky, které jí dávají (nejenom) právní předpisy týkající se vyvlastňování. Jestliže má stěžovatelka za to, že vhodným nástrojem k ochraně jejích práv může být přerušení vyvlastňovacího řízení, může jej sama navrhnout, jak již jednou úspěšně učinila. Kromě toho má k dispozici právní nástroje k obraně proti samotnému rozhodnutí o vyvlastnění, konkrétně žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (§ 65 a násl. s. ř. s.), v jejím rámci návrh na přiznání odkladného účinku žalobě, případně i kasační stížnost. Pro obranu proti vydanému stavebnímu povolení jsou její možnosti obdobné.

[14] Návrhem na vydání předběžného opatření se nelze domáhat ochrany před újmu, která hrozí jiné osobě než navrhovateli (stěžovateli). Společnost FIT AG není účastníkem tohoto řízení, a proto ani její případná újma nemůže odůvodnit vydání předběžného opatření.

[15] Jak konstatoval Ústavní soud v usnesení sp. zn. II. ÚS 808/08, „*institut předběžného opatření má mimořádný a dočasný charakter [...]. Vydání předběžného opatření je proto vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce popsal slovy o (hrozící) vážné újmě (nikoli tak každé újmě).*“ Stěžovatelka svou argumentací Nejvyšší správní soud nepřesvědčila, že by právě její situace odůvodňovala užití tohoto výjimečného institutu. V řízení o zásahu v podobě zápisu rozdělení pozemků do katastru nemovitostí není předběžné opatření mající pozastavit běžící vyvlastňovací řízení vhodným nástrojem k odvrácení důsledků, jichž se

pokračování

stěžovatelka obává. Souvislost mezi tímto soudním řízením a správními řízeními navazujícími na zápis rozdělení pozemků není bezprostředního charakteru. Nejvyšší správní soud proto z výše uvedených důvodů návrh na vydání předběžného opatření zamítl.

[16] Jelikož Nejvyšší správní soud nevyhověl návrhu stěžovatelky na vydání předběžného opatření, zkoumal, zda jsou dány důvody pro eventuální přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[17] Možností přiznání odkladného účinku v řízení o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu se zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 29. 3. 2016, č. j. 4 As 217/2015-182, č. 3415/2016 Sb. NSS. Uvedl, že „[v] řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením krajský soud, vyhoví-li žalobě, dle § 87 odst. 2 s. ř. s. rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Obsahuje-li výrok rozsudku krajského soudu příkaz nebo zákaz, nelze vyloučit, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti může mít reálné opodstatnění a sistace jeho účinků v konkrétním případě může být žádoucí. Při zamítnutí žaloby krajským soudem lze v řízení o kasační stížnosti podat návrh na vydání předběžného opatření podle § 120 ve spojení s § 38 s. ř. s. (viz shora usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006-37, č. 910/2006 Sb. NSS).“

[18] Odkladný účinek kasační stížnosti směřující proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem lze přiznat pouze v případě, že tímto rozhodnutím bylo žalobě vyhověno a byla jím uložena nějaká povinnost. V opačném případě je návrh na přiznání odkladného účinku nepřipustný (obdobně srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2018, č. j. 9 Ads 146/2018-92). V nyní posuzované věci stěžovatelka brojí proti rozsudku, kterým byla její žaloba zamítnuta. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v takové situaci zcela postrádá smyslu, neboť odklad právní moci a jiných účinků napadeného rozsudku by neměl žádný vliv na její situaci. Proto by ani odkladný účinek nemohl sloužit k odvrácení hrozící újmy na právech stěžovatelky, což je ovšem jeho účelem.

[19] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud shledal návrh stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nepřipustným, a proto jej podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

IV. Soudní poplatky

[20] Podání návrhu na vydání předběžného opatření podléhá soudnímu poplatku ve výši 1000 Kč podle položky 5 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je tento poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na vydání předběžného opatření vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o

soudních poplatcích]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku III. tohoto usnesení.

[21] Soudní poplatek lze zaplatit vylepením kolkových známek na přiloženém tiskopisu nebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1020414523**.

[22] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odmítl, neukládal stěžovatelce povinnost zaplatit soudní poplatek za tento návrh.

[23] V souladu s § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích je s podáním kasační stížnosti spojen vznik poplatkové povinnosti, jež činí, podle položky č. 19 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, částku 5000 Kč. Stěžovatelka však do dne vydání tohoto usnesení soudní poplatek neuhradila. Proto ji Nejvyšší správní soud vyzývá ke splnění poplatkové povinnosti a stanovuje jí k tomu přiměřenou lhůtu.

[24] Soudní poplatek lze zaplatit vylepením kolkových známek na přiloženém tiskopisu nebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1020414523**.

V. Závěr

[25] Nejvyšší správní soud tímto usnesením žádným způsobem nepředjímá, jak rozhodne ve věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Nebude-li poplatek za kasační stížnost (výrok IV.) ve stanovené lhůtě zaplacen, soud řízení **z a s t a v í**. K poplatku zaplacenému po marném uplynutí lhůty se nepřihlíží [§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) s. ř. s.].

Soud však řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by stěžovatelce mohla vzniknout újma, a ta ve stanovené lhůtě sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohla poplatek dosud zaplatit.

Má-li stěžovatelka za to, že splňuje podmínky pro částečné či plné osvobození od soudních poplatků, může ve lhůtě stanovené pro zaplacení poplatku požádat soud o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.).

pokračování

V případě placení kolgovými známkami je třeba nalepit vždy oba jejich díly (neznehodnocené) na tiskopis na vyznačeném místě, tiskopis podepsat a vrátit jej označenému soudu.

V Brně dne 8. června 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně

Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 6
Brno

sp. zn. 2 As 145/2023

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený
soudní poplatek.

podpis

.....

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓